

Regulacija Pesnice.

Govor dežel. poslanca Ivana Kočevar v deželnem zboru dne 9. okt. 1903.

Visoki deželni zbor! Moj predlog glede nadaljevanja vže začete Pesniške struge stoji na petici, ki jo je na visoki deželni zbor doposlal okrajni zastop Ormoški, katero sem jaz vložil. V tej prošnji in v besedah mojega predgovornika je dovolj dokazano, kako potrebno je nadaljevanje uravnave Pesnice. Usojam si se samo na nekaj visoki deželni zbor opozoriti; ta tretji del pesniške uravnave leži tik izliva Pesnice v Dravo; deveti oddelek tega stavbenega dela je že uravnan in po tem oddelku stopi Drava v Pesniško strugo ter zapreči izliv pesniške vode, tako, da nastane povodenj in to tem ložje, ker je Pesniška struga v zgornjem delu v mariborskem okraju že precej dolg kos uravnana in pritečejo po isti uravnani strugi umazana voda, ilovica in kamenje z veliko hitrostjo do Pesniške ravnine pred Velikonedeljo, da je škoda po povodnji vselej velika. Zategadelj prosim visoki deželni zbor, naj blagovoli izročiti moj predlog za hitrejšo nadaljevanje uravnave Pesniške struge kulturnemu odseku.

Predlog poslanca Kočevarja in tovarišev dne 30. okt. 1903:

Pred nekaj leti je še tvorila Drava v okraju Ormož deželno mejo med Štajerskem in Hrvaškim. Tekom nekaj let, posebno pa od tega časa, odkar se je vsled uravnave Drave na hrvaški strani struga pod dravskim mostu zožila, ker spremeni reka takoj pod dravskim mostom svojo smer in ker je na tem mestu posebno deroča, vsled tega je voda na celim obrežju od Ormoža do Središča spodjedla naobrežna polja v občinah mesto Ormož, Pušenci, Frankovec, Loperčič, Obrež in Grabe ter si naredila strugo po štajerski zemlji. Najboljša polja in travniki so postali v imenovanih občinah žrtev deroče reke in imajo posestniki na nasprotnem obrežju samo pesek in kamenje kot njihovo last. Bati se je torej, da bode Drava v kratkem še ostala rodovitna polja ugonobila. Podpisani torej predlagaj: Visoki deželni zbor naj sklene: Deželni odbor se pozivlje, da predlaga pri c. kr. vladi, katera je uravnavo Drave in dozidajne obrežne utrditve izvršila, da se delo takoj nadaljuje na ta način, da se ohranijo v občinah mesto Ormož, Pušenci, Frankovec, Loperčič in Grabe stanujoči posestniki pred nadaljno poškodbo na njihovih zemljiščih.

Interpelacija dežel. poslanca Kočevarja in tovarišev v deželnem zboru dne 30. okt. 1903 na deželni zbor štajerski:

Minolo leto je predložil deželni poslanec baron Störk visokemu dežel. zboru prošnjo kmetijske zadruga na Cvenu pri Ljutomeru za ustanovo kmetijske zimske šole. Visoki deželni zbor je sklenil lansko leto v 29. seji to prošnjo oddati dežel. odboru z naročilom, da isti zadevo preišče ter poroča v prihodnjem zasedanju dežel. zbora. O tem se še dosedaj ni poročalo. Ker je pa ustanova zgoraj imenovane zimske šole neobhodno potrebna, vprašajo podpisani: 1. Ali je deželni odbor v zadevi ustanovitve kmetijske zimske šole na Cvenu pri Ljutomeru potrebno preiskal in obravnaval? 2. Če se je to izvršilo, ali je deželni odbor v stanu o svojem preiskovanju in o stavljenem vprašanju takoj poročati?

Politični ogled.

Zopet vdarec Slovincem v obraz. Kakor poročajo slovenski listi, prestavil je grof Gleispach zopet slovenskega avskultanta, kateri bi bil v kratkem imenovan adjunktom, iz Štajerskega na Kranjsko in sicer g. Davorina Zwitter iz Celja v Novomestu. To pa že presega vse meje! Čaravno so proti takemu počenjanju ugovarjali že vsi slovenski listi, vse slovensko ljudstvo v političnih društvi in shodih, stori to grof Gleispach zopet, ne meneč se za voljo in zahteve naroda. Kajti kakor nalašč, posmehujoč se slovenskemu narodu, je prestavil slovenskega avskultanta iz Štajerskega na Kranjsko. Čas, vidiš, slovensko ljudstvo, kako tebe preziram in zaničujem, da nalašč to storim, kar tebi ni po volji. Ljudstvo bode sicer zopet naprej ugovarjalo pri različnih prilikah, a Gleispach bode i naprej delal kar bode hotel, ker bodo tudi naši poslanci delali, kar bodo hoteli. Ljudski poslanci morajo vendar poslušati glas ljudstva!

Dopisi.

Iz Slovenskih gor. (Narodne razmere.) Povpraševal bi popotnik, kateri bi hodil čez Slovenske gorice: Ali niso tukaj Slovenske gorice? Odgovor bi dobil, da so sicer slovenske, a žalbog zunanje lice tega biserja slovenskega Štajerja je sumljivo. Zakaj? Na vsaki hiši, katera nosi to ali to številko, je zapisana v nemščini tudi občina. Sramotimo s tem sami sebe tako zelo, da pač ni čudno, da nas narodni nasprotniki imenujejo narod s hlapčevsko omiko. Zares, to je hlapčevska služba, s katero hote ali ne hote služimo nemškutarjem. Ti zavedno slovensko ljudstvo! ali se ne čutiš užaljeno in ponižano, ker se šopirijo po tvoji zemlji, podedovani od hrabrih slovenskih očetov, nerazumljivi nemški napisi, ki se rogajo tvojemu narodnemu čutu. Vi občinski predstojniki, odprite vendar enkrat svoje oči! Vi občinski odborniki, predlagajte v občinskih sejah, da se odstrani ta črni madež iz površja milih Slovenskih gor. Ne klečeplazimo pred nemškutarji! Pokazati je treba dejansko, da smo zavedni, da ne maramo onih, kateri nas tlačijo, ter stopimo kakor eden mož v narodni boj za obstanek. Videli bode, kako se nas bojijo tisti, kateri nas hočejo uničiti v narodnem oziru. Vprašajmo moža katerekoli narodnosti, kaj je. S ponosom nam odgovori, da je sin tega ali onega naroda, le mi Slovenci naj bi se sramovali svoje narodnosti ter se kazali svetu v tej umazani krinki janičarja ali Judeža. Ali nam mar ni Bog dal našega jezika kakor drugim narodom? Čemu se sramovati? Zatorej, predragi prebivalci Slovenskih gor! storite korake k temu, da bodo zares »Slovenske gorice«! — Proč z nemškimi napisi!

Iz Ribnice na Pohorju. (Nova občinska hiša.) Pohorski Ribničani so si postavili lepo enonadstropno občinsko hišo, v kateri bode imela občina svojo pisarno, stanovanje za orožnike, zdravnika, za katerega se je že služba razpisala, — občinskega slugo in druge. Te hiše je bilo silno potreba, ker se je od pisarne morala plačevati najemina ter se občinski akti niso mogli tako lepo shranjevati. Postavila se je na »beneficijatom« zemljišču, katero se je z dovoljenjem preč. kn.-škofijstva in visoke c. kr. namestnije odkupilo.

Dne 22. okt. se je vršilo slovesno blagoslovljenje hiše blagohotno po č. g. dekanu Hrasteljnu.

Iz Staregatrga pri Slovenjgradcu. (Tombola v prid šolske kuhinje.) Prav veselega srca moremo poročati, kako so letos obilo darovali kmetje za šolsko kuhinjo okoliške šole v Slovenjgradcu. Zatorej je naša dolžnost, da se v imenu uboge šolske mladine prav iskreno zahvalimo vsem blagim g. darovateljem za poslano darove. Tisočera hvala! Pa to še ni dovolj! Saj otrok, ki pride po dve do tri ure daleč v šolo, ne potrebuje samo hrane, ampak tudi obleke. Saj se vedno sliši večkrat proseč glas: dajte nam obleke, dajte nam obuvalo, da bodemo mogli v šolo, posebno pa zdaj, ko se prične šolsko leto in se bliža zima. V to svrhu bode krajni šolski svet dne 15. novembra priredil tombolo v prostorih »Narodnega doma« v Slovenjgradcu v prid šolske mladine. Prav uljudno se vabijo vsi od blizu in daleč k prav obilni udeležbi. Prosi se tudi vsi, ki imajo količjak čuteče srce za ubogo mladino, da bi blagovolili poslati prav obilo daril za tombolo krajnemu šolskemu svetu. V imenu mladine se zanaprej zahvaljujemo vsem, ki bodo količjak pripomogli k dobremu uspehu te dobrodelne tombole. Zatorej dne 15. novembra v Slovenjgradcu na tombolo.

Od Mislinje. (Opazovanje popotnika.) Med tiste srečne ljudi se stejem, ki imajo počitnice. Za me so bile letošnje počitnice posebno vesele, ker sem imel priliko nekoliko potovati. Z vlakom sem se peljal iz

Spod. Dravograda v Velenje. Pri oknu sem sedel ter opazoval krasno in rodovitno dolino, po kateri šumi deroča Mislinja. Pri pogledu na zeleno Pohorje sem se pa zazibal v prijetno misel, da prebiva na teh mogočnih gorah Slovenec. »Slovenski svet, ti si krasan«, bi bil skoro zapel. A vlak je postal, sprevodnik pa je zaklical: Missling. Opazil sem, da imajo postaje ob tej železnici sicer dvojezične napise, a vendar se sliši povsod samo blažena nemščina. Sprevodnik bi bil morebiti kaznovan, če bi se predrznil izustiti slovensko ime. Kdo ve?! Ozrem se skozi okno, da se poslovim od lepe doline in gorskih velikanov. In tu — presenetilo me je. Okoli 50 izstisov »Štajerca« se je valilo tja proti pošti v Št. Lenartu. Žalostno, a resnično! Obrnil sem se tja do svojih sopotnikov, ki so mi blagovoljno razložili, da je (v Št. Lenartu) v Mislinji pošta za več župnij. Zvedel sem torej, da ostane največ »Štajercev« v Št. Lju. Neki Huter jih ima baje 18. Približno deset jih roma potem v Dolič, Št. Vid nad Valdekom se lahko ponaša samo z nekaterimi, zelo mnogo jih pa gre v Brde in Golavabuko, menda zato, ker v bralnem društvu v Št. Martinu »Štajerca« ne trpijo. Pri vsem tem je pa najbolj žalostno, da imajo celo tega nepotrebega gosta v boljših hišah. Marsikje bi lahko človek vzdihnil: Kdo bi si bil mislil! — Slovenski kmet! Ali se vedno nisi prišel do prepričanja, da je »Štajerc« sovražnik tvojega naroda? Le opazuj ga! Slovenske duhovnike in posebno slovenske odvetnike (dohtarje pravi »Štajerc«), ki se potegujejo za pravice našega naroda, napada na ostuden način. Zaksj ne zbada in blati nemških odvetnikov? Z največjim veseljem udriha po naših zadrugah, priporoča pa samo nemške trgovce. In, ali se morebiti hočeš učiti iz »Štajerca« lepe in fine slovenščine? Urednik »Štajerca« se sicer sam ponaša, da je obiskoval visoke šole, a gotovo je naredil veliko sramoto g. profesorju, ki mu je dal na gimnaziji v Celju iz slovenščine prvi red s stavkom, ki ga je zapisal sam in ki se glasi: »... sem posvetil vso moje znanje »Štajercu.« V 3. razredu ljudske šole vedo vsi učenci, kako bi se ta stavek glasil pravilno. Ptujski žgjenjipci govore lepše. — Slovenski kmetje! Vaši očetje so peli nekaj:

Po hribih se tudi Slovenec baha,
Ker toliko deželo pred seboj ima.

O, kakšno sramoto jim delate s tem, da drago plačujete svojega izdajalca »Štajerca«! Proč torej z njim! 2 K lahko obrnete v kak boljši namen. Pri družbi sv. Mohorja dobite za 2 K čisto kaj drugega. Vsa imena naročnikov »Štajerca«, ki dobivajo tega korundiča v Mislinji, mi sicer niso znana; če bi jih pa iskal v koledarju družbe sv. Mohorja, bi marsikaterega iskal zastonj. Nekoliko več odločnosti je torej treba. Pokažite jo s tem, da zahajate k narodnim trgovcem in gostilničarjem, ki imajo naročene poštene slovenske časopise. To vam bodi v ponos! O da bi ne bil glas vpijočega v puščavi opomin, ki ga vam s tem daje vas in svojo slovensko domovino ljubeči popotnik.

Dobrna pri Celju. (Naš občinski odbor.) Minilo je leto in dan, kar je »Slov. Gospodar« opozoril slavni občinski odbor dobrnski na tablo z nemskim napisom, ki je visela na občinski hiši ter kazila hišo in celo Dobrno. Tabla z napisom je izginila in občina je oprana nemškutarskega madeža. Pa samo občina, ne pa občinski odbor dobrnski, ali prav za prav nekateri udje slavnega odbora. Slišijo se namreč v narodnem oziru o dotičnih gospodih odbornikih take reči, da si bodo drugi odborniki prihodnjic premislili, predno bodo sedli z dotičniki skupaj k eni mizi, da se posvetujejo o blagru slovenske dobrnske občine. Celi stvari bi ne pripisovali tolike važnosti, a pomenljivo je, da je ravno tisti gospod, ki se je šulil vedno za najbolj narodnega Dobrnčana, da je sedaj pokazal drugo barvo, ki je kaj močno podobna barvi spodnještajerskih nemčurjev.